

Olovo i *Legionella* spp. – obavezni parametri monitoringa kućne vodoopskrbne mreže prioritetnih objekata

SAŽETAK

Kako bi se osigurala zdravstvena ispravnost vode za ljudsku potrošnju, nedavno je u Europskoj uniji, značajno izmijenjen pravni okvir koji uređuje ovo područje. Ove promjene su uvedene s ciljem unapređenja zaštite javnog zdravlja putem strožih i proširenih kriterija kvalitete vode, uvođenjem novih obveza za javne isporučitelje i nadležna tijela, kao i usklađivanja sa tehnološkim napretkom u proizvodnji i obradi vode.

Tako je 16. prosinca 2020. godine stupila na snagu nova Direktiva (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju (preinaka), što je dovelo do ažuriranja nacionalnih zakonodavstava zemalja članica. Ova Direktiva je prenesena u hrvatsko zakonodavstvo putem Zakona o vodi za ljudsku potrošnju (NN 30/2023), koji posebno naglašava važnost boljeg informiranja javnosti.

Provedba zakona osigurana je kroz četiri provedbena akta. Jedan od tih akata predviđa uspostavu učinkovitog monitoringa parametara kvalitete vode, definirajući vrstu i opseg analiza, dopuštene granične vrijednosti te učestalost uzimanja uzoraka. Drugi pravilnik obvezuje isporučitelje vode na izradu i primjenu Planova sigurnosti vode, sustava samokontrole koji se temelji na procjeni i upravljanju rizicima u cijelom lancu vodoopskrbe, od izvora, zahvaćanja, obrade, skladištenja i distribucije do krajnjeg potrošača. Treći pravilnik prvi put u Republici Hrvatskoj uspostavlja minimalne higijenske zahtjeve za materijale koji dolaze u dodir s vodom za ljudsku potrošnju. Postavljeni su zahtjevi za kemikalije koje se koriste u obradi i medije za filtriranje koji dolaze u kontakt s vodom.

Četvrti pravilnik zahtijeva od vlasnika prioritetnih objekata izradu procjene rizika u kućnim vodovodnim sustavima, s posebnim naglaskom na praćenje razine olova i bakterija iz roda *Legionella*. Ovi parametri istaknuti su kao ključni za procjenu jer predstavljaju najveću prijetnju zdravlju ljudi. Pod prioritetnim objektima smatraju se velike javne ustanove poput bolnica, škola, domova za starije, hotela, kampova, sportskih dvorana i trgovačkih centara, dakle objekta u kojima je riziku od zaraze izložen veći broj ljudi, a procjena rizika uzima u obzir broj i osjetljivost izloženih osoba te vrstu izloženosti. Neadekvatno projektirani vodovodni sustavi mogu dovesti do stagnacije vode, stvarajući pogodne uvjete za rast *Legionella*, koja predstavlja značajan javnozdravstveni problem. Olovo se u vodi za piće uglavnom javlja kao posljedica korozivnih učinaka vode na kućne vodovodne sustave koji sadrže olovo u cijevima, elementima, spojevima i premazima. Količina olova otopljenog iz vodovodnog sustava ovisit će o različitim čimbenicima, poput pH, temperature, alkaliteta, naslaga u cijevima, vremenu zadržavanja vode (meko, kisela voda najviše otapa olovo).

Provedba navedenih pravnih akata ima za cilj osigurati svima pristup zdravstveno ispravnoj vodi u dovoljnim količinama, čime se štiti javno zdravlje i promiče kvaliteta života.